

Zuid-Hollands Landschap

*Wandel-
kriebels?
Ga eropuit!*

Nachtegalenroute

Wandelen door de
Duinen van Oostvoorne

6 km

Welkom in de Duinen van Oostvoorne

In elk seizoen kun je heerlijk wandelen in de Duinen van Oostvoorne. Zandpaden slingeren langs bossen, struwelen en vochtige duinvalleien. Overal maak je kans op een ontmoeting met pony's en runderen, die met hun geknaag en geknabbel het landschap open houden. Tussendoor kun je heerlijk uitwaaien op het strand. Let hier ook op de wandelende duinen: landinwaarts zijn de duinen tot 900 jaar oud, maar hier vindt nog altijd duinvorming plaats. Kom over een jaar terug en het ziet er weer heel anders uit.

*Beleef
de natuur
dichtbij!*

Nachtegalenroute

OP WEG

Start

Bezoekerscentrum Tenellaplas, Duinstraat 12a, 3235 NK Rockanje.

[Bekijk in Google Maps](#)

[Bekijk openingstijden](#)

Route

De route is 6 km lang en gaat langs wandelknooppunten.

Bereikbaarheid

OV: neem vanaf metrostation Spijkenisse Centrum buslijn 403 naar Oostvoorne en stap uit bij de halte Berkenrode. Loop 50 m achter de bus aan en sla rechtsaf (Achterstrypseweg). Ga na 200 m rechtsaf (Olaertsduynweg). Volg de bordjes 'Bezoekerscentrum ZHL'. In totaal is het circa 25 minuten lopen. Zie ook [9292.nl](https://www.9292.nl).

Auto: rij vanaf Rotterdam over de A15 en N218 richting Oostvoorne, dan via de N496 richting Rockanje. Vanaf deze weg volg je de borden naar het bezoekerscentrum.

Nachtegalenroute

Honden

Honden mogen aangelijnd mee. Hou ze vooral in de begrazingsgebieden goed onder appel!

Rolstoelen

Deze route is niet geschikt voor rolstoelen. Wel toegankelijk zijn de de **Bosmuisroute** (1 km) en de **Libellenroute** (3,5 km).

Horeca

Naast het bezoekerscentrum ligt **Restaurant Paviljoen De Meidoorn**.

Halverwege de route passeer je **Restaurant aan Zee**. Als Beschermer van het Zuid-Hollands Landschap krijg je bij dit restaurant extra voordelen. Klik op de stempel om te zien welke voordelen dat zijn.

Wandelen

Nog niet uitgewandeld in de Duinen van Oostvoorne? Bekijk dan ook de **Berkenroute**, **Meidoornroute**, **Wielewaalroute**, **Vogelboulevardroute** en **Heemtuin Tenellapas**.

Vogels herkennen

Hulp nodig bij het herkennen van vogels? Download de **Vogelzoekkaart** voor je mobiel!

Bekijk de route in Google Maps

Oostvoornse Meer

Tik op de nummers voor informatie

1 Bezoekerscentrum Tenellaplas

Bezoekerscentrum Tenellaplas is een ideaal startpunt voor een wandeling door de Duinen van Oostvoorne. Binnen leer je alles over het ontstaan van de duinen en welke dieren en planten je onderweg kunt tegenkomen. Dwaal ook door de **heemtuin** achter het bezoekerscentrum. Hier groeien typische duinplanten, zoals teer guichelheil (*Anagallis tenella*) waar de plas en het bezoekerscentrum naar zijn vernoemd.

Start voor het bezoekerscentrum bij wandelknooppunt 61. Volg de rode pijlen naar de wandelknooppunt 82 en dan naar 62.

Pauline Joosten

Duinhuisje te huur

2 Duinhuisjes

Ze zien er schattig uit, al die karakteristieke huisjes in de duinen. Maar bedenk dat het tussen 1880 en 1960 armoe troef was op deze kleinschalige boerenbedrijven. Met paard, geit, varken en de opbrengst van de zandige akkertjes probeerden de grote gezinnen de eindjes aan elkaar te knopen. De boeren groeven de akkers af om dichterbij het grondwater te komen.

Rondom kwamen houtwallen die het vee en het wild buiten moesten houden – her en der zie je nog resten van zulke akkers. Het witte duinhuisje voorbij knooppunt 82 is eigendom van het Zuid-Hollands Landschap en als vakantiehuisje te **huur**. Wie meer wil weten over het boerenleven

van vroeger, kan vlak bij het bezoekerscentrum naar **Openluchtmuseum De Duinhuisjes**.

kaart

Wandel van knooppunt 62 naar 66.

3 Binnenduïnbos

In de beschutte binnenduïnen stuift het zand minder dan op het strand en krijgen bomen en struiken een kans. Dit bos oogt zeer natuurlijk, onder meer doordat dode bomen mogen blijven staan. Vleermuizen rusten in de holtes van de bomen, vogels speuren naar insecten. Zij krijgen gezelschap van galloways (zwarte runderen) en exmoorpony's, die met hun gegraas en geknabbel moeten voorkomen dat het gebied dichtgroeit.

Meestal kom je deze grote grazers onderweg wel tegen; voor een ree heb je meer geduld nodig.

4 Vleermuisbunkers

Tijdens de Tweede Wereldoorlog legden de Duitsers langs de hele West-Europese grens een verdedigingslinie aan om een geallieerde invasie vanuit zee te voorkomen: de Atlantikwall. Ook in de duinen rond Oostvoorne bouwden ze tientallen bunkers – je bent er al verschillende gepasseerd, vaak verstopt onder een dikke laag zand. Veel van deze donkere en vochtige onderkomens zijn ‘gekraakt’ door vleermuizen, die hier vooral in de winter rust vinden. Wel toegankelijk (tijdens rondleidingen) is de **Biberbunker**, een commandobunker die weer is ingericht als tijdens de oorlog. Je vindt de bunker vlak voor knooppunt 66, links van het pad.

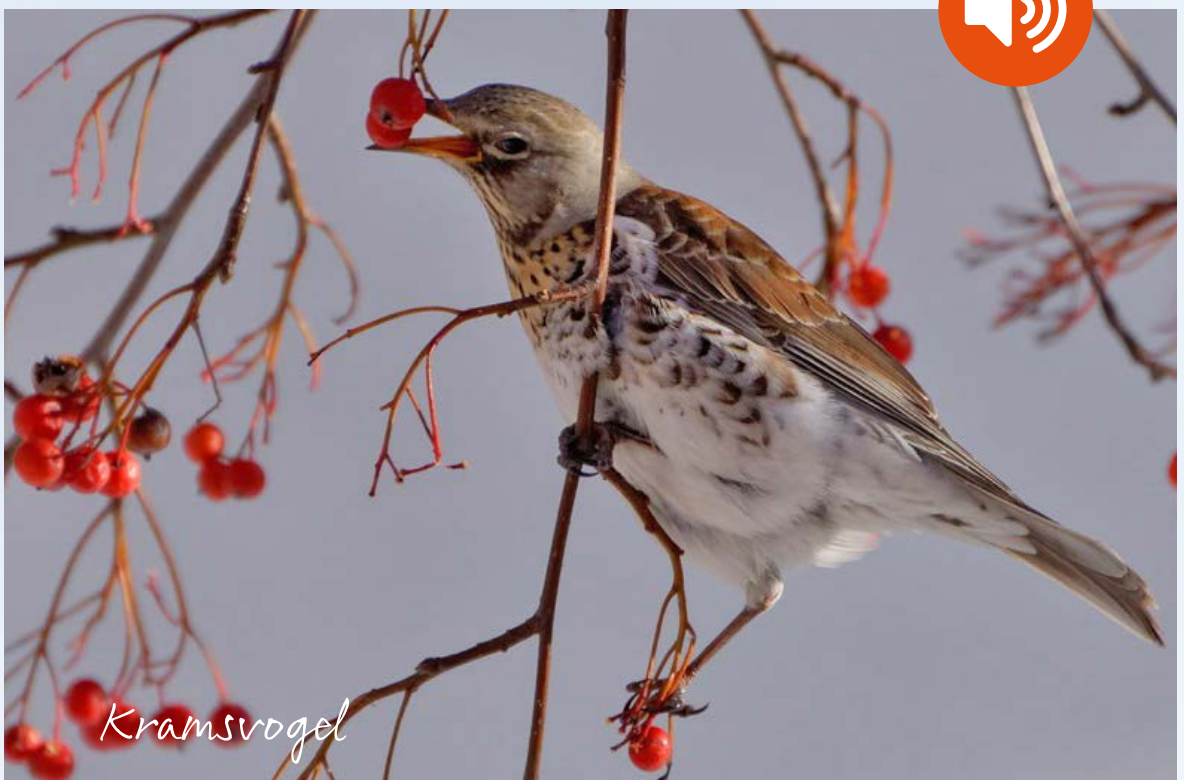
Wandel van knooppunt 66 naar 65.

Rustende vleermuizen

5 Bessen

In het najaar zitten de struiken vol met bessen, variërend van oranje tot roze, rood, paars en (bijna) zwart. Ze vormen een waar feestmaal voor koperwiek en kramsvogel, die vanaf september in groten getale vanuit het koude noorden naar Voorne komen afzakken. Beide vogels lijken op elkaar, maar de koperwiek – de naam zegt het al – herken je aan een roestbruine vlek ter hoogte van de vleugels. In het voorjaar vertrekken deze wintergasten weer en nemen fitis, tjiftjaf en nachtegaal hun plek in. Kom dan 's avonds om te genieten van de muzikale kwaliteiten van de **nachtegaal**. De zanger spotten is een stuk lastiger: met zijn bruin-grijze verenpakket valt hij in het dichte struikgewas nauwelijks op.

Een Fokker F.VII met ambulance op het vliegveld

Wandel van 65 naar 51.

6 Een landingsbaan vol bloemen

Rechts gaat een smal zijpad naar een weidse vallei, die vanaf het voorjaar verandert in één grote bloemenzee. Orchideeën zorgen voor toefjes paars en roze, daarboven fladderen vlinders en zoemen insecten. Niets herinnert aan het vliegveld dat hier in 1930 werd geopend. Het was in eerste instantie bedoeld voor de rijke leden van een nabijgelegen golfbaan, waar vooral Rotterdamse zakenlieden graag een balletje kwamen slaan. Maar lang duurde deze decadentie niet. De wind stond vaak verkeerd en de afwatering van de vallei was slecht, waardoor het vliegveld al in 1939 werd opgeheven.

7 Paddenpoelen

De piloten hadden moeten weten dat hun landingsbaan modderig kon worden, want de Duinen van Oostvoorne staan bekend om de natte duinvalleien. Op de diepste plekken staat zelfs het hele jaar water. Zoals in de poel links van het pad. In het voorjaar zwemmen hier dikkopjes rond en op een mooie meidag kwaken ze er als kikker lustig op los. Ook libellen, padden en watersalamanders kunnen niet zonder zulke poelen. Pootafdrukken langs de oevers bewijzen dat reeën en de vrij rondstruinende pony's en runderen hier hun dorst komen lessen.

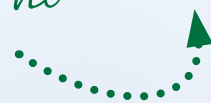
Wandel van 51 naar 12 en 56.

Een pad herken je aan de droge, wrattige huid

Bekijk een filmpje over de Slikken van Voorne

8 Slikken van Voorne

Eenmaal uit de beboste duinen kijk je uit over de Slikken van Voorne. Dit dynamische landschap van zandplaten, geulen en wandelende duinen ontstond nadat in de jaren vijftig de Maasmonding was afgedamd en de Maasvlakte werd aangelegd – aan de horizon zijn de kranen en schepen niet te missen. Dichterbij prikken scholeksters, bonte strandlopers, wulpen en tureluurs met hun snavel in het slik. Spectaculair zijn de kunsten van de kitesufers, die hun eigen stukje strand toegewezen hebben gekregen.

kaart

Wandel van 56 naar 68: volg de duinrand en ga verderop links de duinen in.

9 Zeerepen

Begin vorige eeuw heeft de duinstrook zich steeds verder richting zee uitgebreid. Vanaf wandelknooppunt 68 kijk je links uit over een vallei die tot 1910 als strand fungeerde. Nog verder landinwaarts passeer je enkele vochtige duinvalleien, waar je door het jaar heen wordt verwend met een kleurenpracht van roze orchideeën, gele wederik, paarse kattenstaart en lichtgele tormentil.

Ga van 68 naar 72, 64 en terug naar 61. Hopelijk heb je genoten van een heerlijke wandelroute!

Kleurrijke duinvallei

Tips voor optimaal gebruik

Deze interactieve PDF is speciaal bedoeld om er met je mobiele telefoon op uit te gaan. Met de knoppen kun je snel tussen de bezienswaardigheden en de routekaart bladeren. Voor de filmpjes, vogelgeluiden en links naar websites heb je verbinding met het internet nodig. Maar het kan ook prima zonder.

De route downloaden

Download de route thuis al naar je telefoon. Hoe?

Android: mail de PDF naar jezelf als bijlage of download via Google Drive. Op je telefoon staat vaak een app om PDF's te lezen.

iPhone: mail de PDF naar jezelf of download via iTunes. Voeg de PDF toe aan je iBooks via dit icoontje: .

De route uitprinten

Toch liever de route thuis uitprinten? Open de PDF in Acrobat Reader. Kies in het menu: Bestand > Afdrukken > Meerdere pagina's per vel > 2 op 2 > Afdrukken.

Gebruikmaken van Google Maps

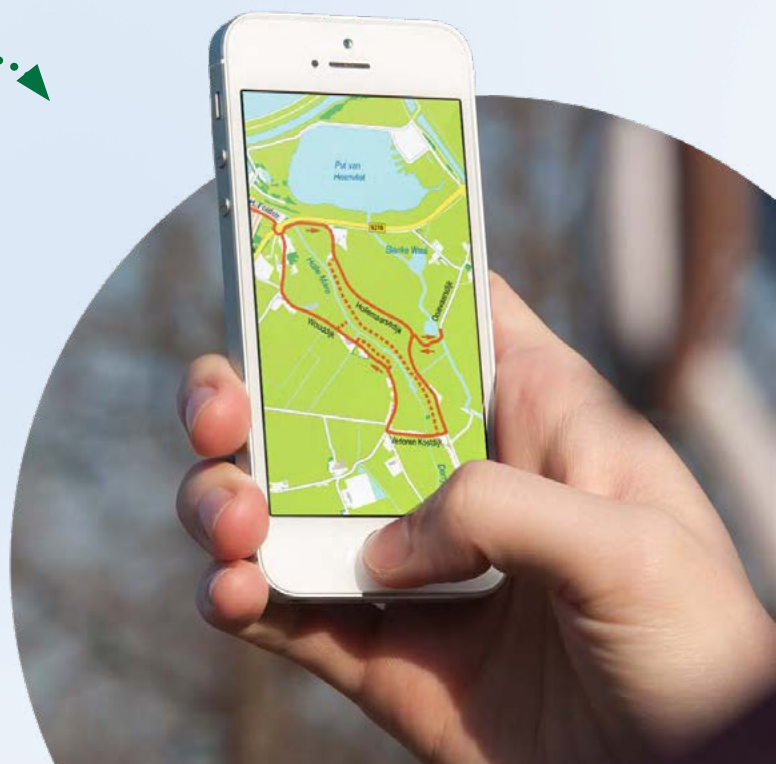
Wil je tijdens het wandelen precies weten waar je bent? Klik dan in de routekaart op de blauwe knop. Een stip in Google Maps toont je exacte locatie ten opzichte van de route. Zorg ervoor dat op je telefoon locatievoorziening aan staat.

Wandelen met GPX

Deze route is ook beschikbaar als GPX-bestand. Hiermee volg de je route via je telefoon. Je hebt dan wel een app nodig die GPX-bestanden kan openen en de locatievoorziening van je telefoon moet aan staan. **Op onze website** vind je tips en enkele aanbevolen apps voor Android en iPhone.

[Download het GPX-bestand](#)

*Op pad
met je mobiel*

Tikkie voor de natuur!

Voor mooie routes is jaarlijks veel geld nodig. Bruggetjes, hekwerk en bebording... Wij houden het allemaal bij en zorgen ervoor dat de natuur in topconditie blijft.

Iedereen kan hier gratis van genieten, maar zonder donaties is dat niet op te brengen. Help je mee onze routes in stand te houden?
Doe een Tikkie en steun de natuur.

Alvast bedankt voor je donatie!

Boswachter Mirjam

Zuid-Hollands Landschap

Lekker gewandeld?

We zijn heel benieuwd wat je van de route vond en hoe het was om door onze natuurgebieden te wandelen. Reacties zijn voor ons heel waardevol voor het verbeteren en up-to-date houden van onze routes. Suggesties, opmerkingen en complimenten zijn welkom!

*Geef je mening
en help mee!*

Beoordeel deze route

*Volg het
Zuid-Hollands
Landschap!*

Zuid-Hollands Landschap